

Kuntien energia-asiat – ajankohtaista

Kuntamarkkinat

9.9.2020 klo 9.00–9.45

1. Energia-alan tilannekatsaus

- *Vesa Peltola, energia-asiantuntija, Kuntaliitto*

2. Rakennusten energiatehokkuus-direktiivi (EPBD): latauspisteitä ja automaatiojärjestelmiä rakennuksiin

- *Maarit Haakana, ympäristöneuvos, ympäristöministeriö*

3. Kunta-alan energiatehokkuus-sopimus KETS 2017–2025 – sitoumus energiatehokkuuden systemaattiseen edistämiseen kunnassa

- *Okariina Rauta, johtava asiantuntija, Motiva Oy*

Energia-alan tilannekatsaus

Kuntamarkkinat 2020

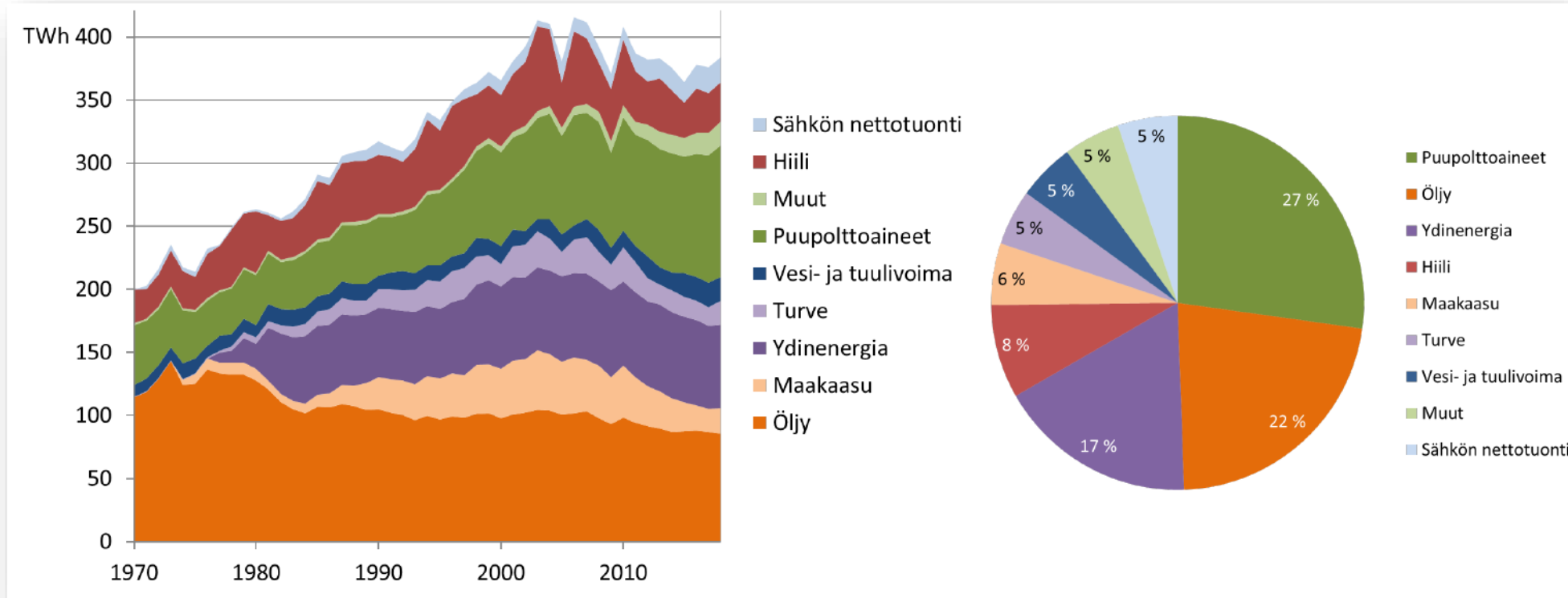
Kuntien energia-asiat - ajankohtaista

Vesa Peltola 9.9.2020

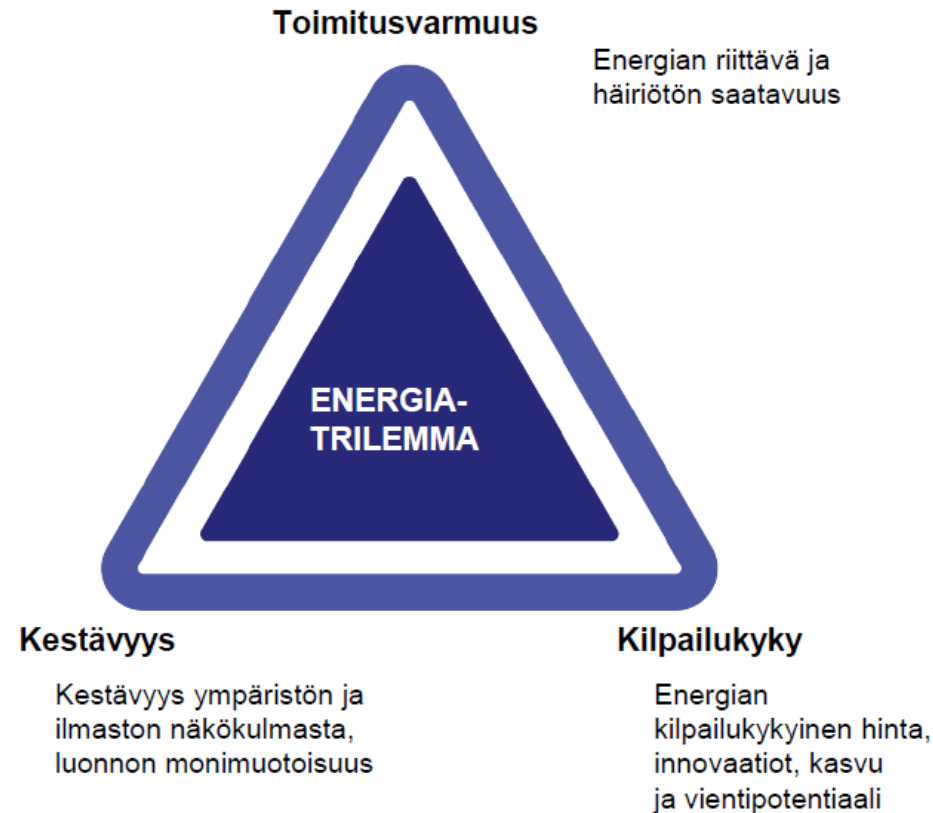

Energian kokonaiskulutus laskee

- puu tärkein, öljyä lähinnä liikenteessä

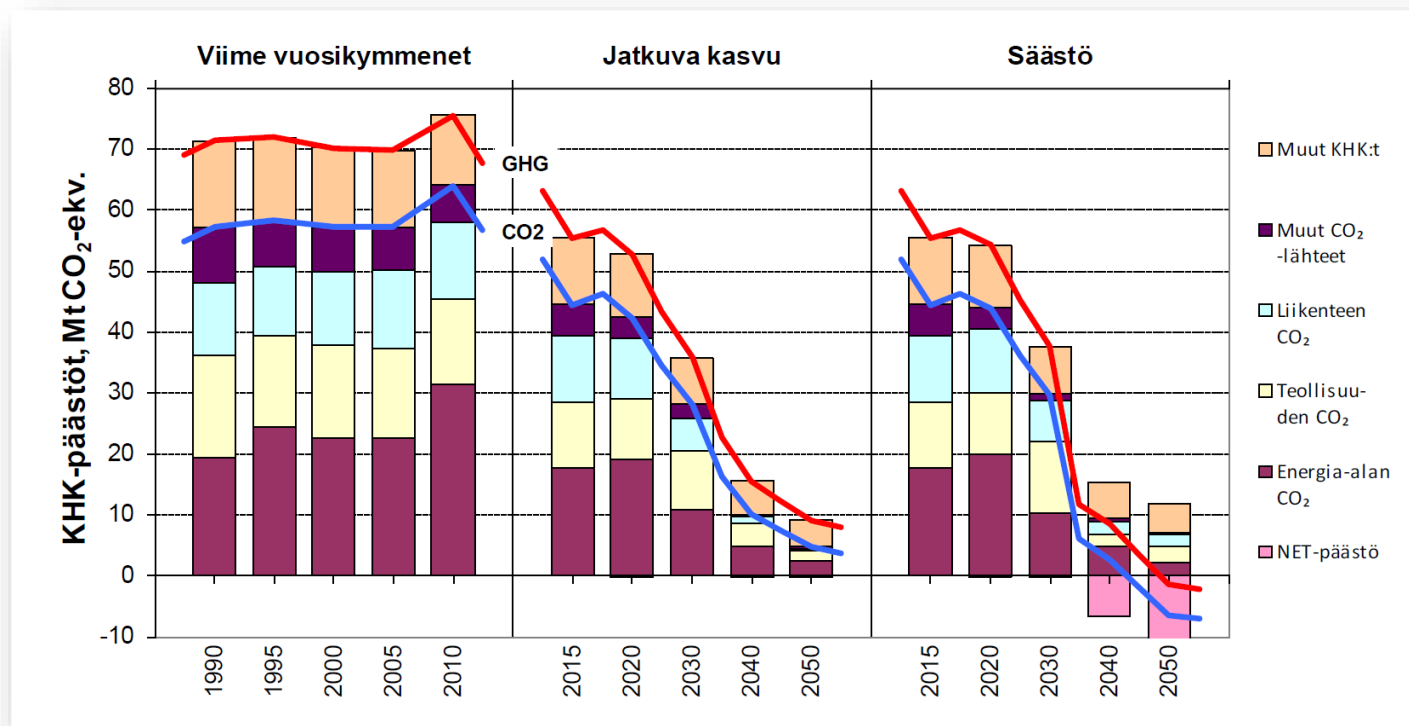
Suomen energiapolitiikan lähtökohta

- **Toimivat markkinat** keskiössä
- **Päästöjen kustannustehokas vähentäminen:** EU:n päästökauppa keskeinen ohjauskeino, etenkin taakanjakosektorilla tarvitaan tukia, verotusta ja normeja
- Päästöjen vähentäminen pitkällä aikavälillä edellyttää **uuden teknologian** kehittämistä ja kaupallistamista, joka puolestaan mahdollistaa vähähiiliteknologian viennin

Lähde: TEM

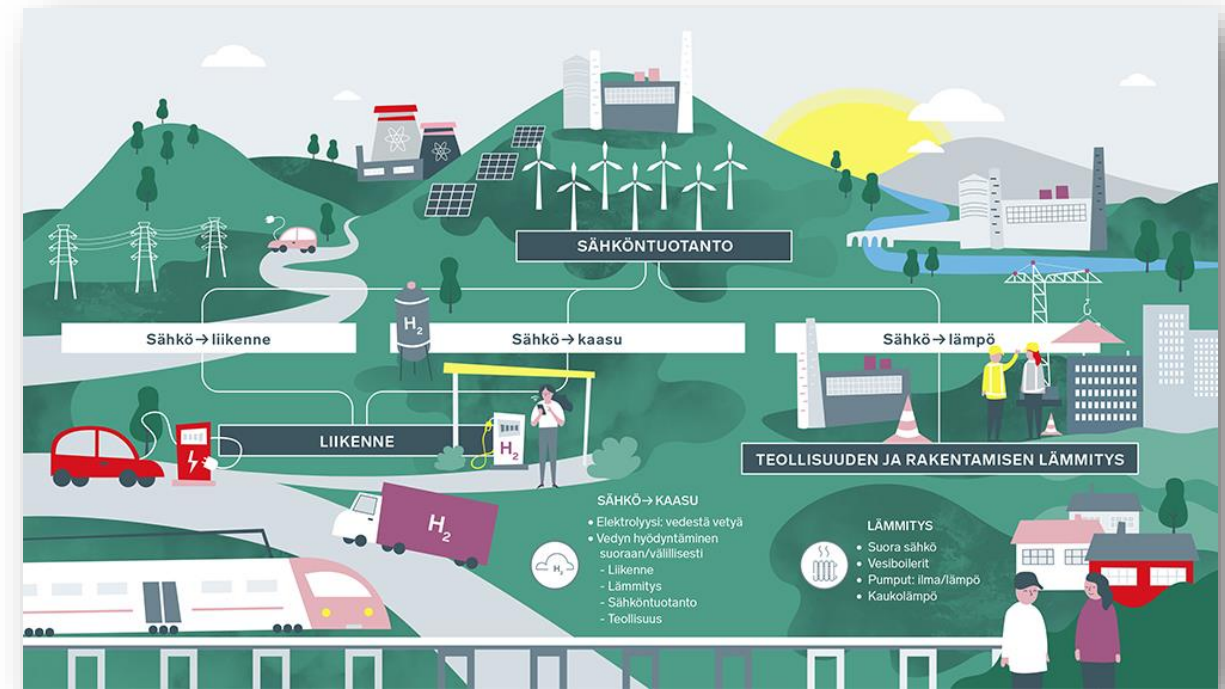
Hiilineutraalius v. 2035 vaatii Suomessa rajua päästöjen vähentämistä

Lähde: Hiilineutraali Suomi 2035 – Skenaariot ja vaikutusarviot (VTT)

Tulossa Suomesta ja EU:sta

- Lainsäädäntöä Suomessa 2020-2021
 - Puhtaiden ajoneuvojen direktiivi
 - Latauspisteet ja taloautomatiikka
 - Kaukolämmön etäluke ja laskutus
 - UE-tuotantolaitosten lupamenettelyt
- Energiaverouudistus meneillään
 - Mm. energiaturpeen verokohtelu
- EU:n tavoitteet tiukentumassa
 - Energiatehokkuusdirektiivin päivitys?
 - Uusiutuvan energian dir. päivitys
- Sektori-integraation edistäminen
 - Sähkö-lämpö-jäähdytys-liikenne
 - Sähkö + vety + kiertotalous

Kuva: Fingrid Oy

Ajankohtaista kotimaassa

- Julkisten lataus- ja kaasuntankkaus-pisteiden tarjouskilpailu 10/2020
 - *lisätietoa: Energiavirasto*
- ARA:n latauspistetuki asuinrakennuksille yhteisöille, jatkuva haku
 - *lisätietoa: ARA*
- Energiatuki (UE, energiatehokkuus)
 - *Lisätietoa: Business Finland*
- Tuki (20/25 %) öljylämmityksestä luopumiseen kuntien rakennuksissa
 - *Ohjeistus ARA:ta alkusyksystä*
- EUCF-tuki investointisuunnitelmalle, hakukierros 1/4: DL 2.10.2020
 - *lisätietoa FCG/Katri Suhonen*
- Kaukolämmön varautumis-suunnitelman teko suositeltavaa, mallipohja Huoltovarmuuskeskukselta
 - *lisätietoa: Huoltovarmuuskeskus*
- Kuntien energiatehokkuus-sopimukseen ehtii liittyä vielä vuoden 2020 aikana
 - *lisätietoa: Motiva Oy*
- Energiansäästöviikkoa vietetään viikolla 41 – kunnat mukaan!
 - *lisätietoa: Motiva Oy*
- Liity kasvavaan kunta-alan Energiavastuuhenkilöt-verkostoon!
 - *lisätietoa: Vesa Peltola*

Kunnilla tärkeä rooli energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian edistämisessä

KUNNAT OVAT:

- ammattimaisia energiateknologian ja -menetelmien käyttäjiä
- oivallisia testikenttiä energia-alan T&K-toiminnalle
- kiinnostuneita uuden tekniikan käytöstä, jos se on myös kustannustehokasta

KUNNAT EIVÄT OLE:

- teknologian kehittäjiä
- energiantoimittajia
- lainlaatijoita
- **lypsylehmiä!!**

Osapuolten yhteistyö välttämätöntä:

- **Kuntasektori**
- **Energiayhtiöt**
- **Valtiovalta / viranomaiset**
- **Valmistajat ja palveluntarjoajat**

Kiitos!

Vesa Peltola

P. 09 771 2054

vesa.peltola@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

KUNTA LIITTO

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD): latauspisteitä ja automaatiojärjestelmiä rakennuksiin

9.9.2020 Kuntamarkkinat

Maarit Haakana
Ympäristöneuvos
Ympäristöministeriö

Sähköautojen latauspistevalmius asuinrakennuksiin ja pysäköintitaloihin (HE23/2020 vp)

- **Asuinrakennukset**: uudisrakentaminen ja laajamittaiset korjaukset
 - kun yli 4 pysäköintipaikkaa, latauspistevalmius (putkitus tai kaapelointi) asennettava niin, että jokaiseen pysäköintipaikkaan olisi myöhemmin mahdollista asentaa latauspiste
- **Pysäköintitalot**, jotka tarkoitettu asuinrakennuksen tai -rakennusten pysäköinnin järjestämiseen; uudisrakentaminen ja laajamittaiset korjaukset
 - latauspistevalmius kaikkiin pysäköintipaikkoihin

Latauspisteitä ja latauspistevalmiuksia muihin kuin asuinrakennuksiin 1/2

(HE 23/2020vp)

- **Uudisrakentaminen ja laajamittaiset korjaukset, kun pysäköintipaikkoja on yli 10:**
 - asennettava yksi suuritehoinen (yli 22 kW) **latauspiste** tai vaihtoehtoisesti:
 - vähintään yksi normaalitehoinen (3,7-22 kW) latauspiste, jos pysäköintipaikkoja on 11—50
 - vähintään kaksi normaalitehoista latauspistettä, jos pysäköintipaikkoja on 51—100
 - vähintään kolme normaalitehoista latauspistettä, jos pysäköintipaikkoja on yli 100
 - asennettava **latauspistevalmius** seuraavasti:
 - jos pysäköintipaikkoja on 11—30, asennettava latauspistevalmius vähintään 50 prosenttiin pysäköintipaikoista;
 - jos pysäköintipaikkoja on yli 30, asennettava latauspistevalmius vähintään 20 prosenttiin pysäköintipaikoista kuitenkin niin, että latauspistevalmiuden vähimmäismäärä ei tällöinkään saa olla pienempi kuin 15.

Latauspisteitä ja latauspistevalmiuksia muihin kuin asuinrakennuksiin 2/2

(HE 23/2020vp)

- **Olemassa olevat rakennukset:** kun pysäköintipaikkoja on yli 20, asennettava yksi latauspiste
 - Latauspisteiden tulisi olla asennettuina 31.12.2024 mennessä
- Poikkeus:
 - Sähköajoneuvojen latauspisteitä ja latauspistevalmiuksia koskevat velvoitteet eivät koskisi mikroyrityksen omistuksessa ja käytössä olevia muita kuin asuinrakennusta

Rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmät muihin kuin asuinrakennuksiin (HE23/2020 vp)

- Muut kuin asuinrakennukset, kun:
 - Rakennuksen lämmitysjärjestelmän tai yhdistetyn tilojen lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmän nimellisteho yli 290 kilowattia
 - Rakennuksen ilmastointijärjestelmän tai yhdistetyn ilmastointi- ja ilmanvaihtojärjestelmän teho yli 290 kilowattia
- Automaatio- ja ohjausjärjestelmä on asennettava kun kyseessä **uudisrakentaminen, korjaus- ja muutostyöt** (lämmitys-, ilmastointi- tai ilmanvaihtojärjestelmää koskien)
- **Olemassa oleviin muihin kuin asuinrakennuksiin on asennettava 31.12.2024 mennessä**
- Poikkeuksia soveltamiseen: ei teknisesti tai taloudellisesti toteutettavissa, järjestelmää ei voida automaatiolla ohjata, vaatimukset voidaan täyttää useamman järjestelmän kokonaisuudella

Valvonta (HE 23/2020 vp)

- Liikenne ja viestintävirasto valvoisi velvoitetta asentaa latauspisteet olemassa oleviin muihin kuin asuinrakennuksiin
- Muilta osin lain valvonta kuuluisi kunnan rakennusvalvontatoimelle
 - Laki linkitetty MRL:n rakennuslupaa (125 §) tai toimenpidelupaa (126 §) sääteleviin pykäliin
 - Kunnan rakennusvalvontaviranomainen valvoisi lakiehdotuksen velvoitteiden noudattamista MRL:n mukaisissa lupamenettelyissä, valvonnasta säädetään MRL:ssä

Tilanne ja lisätiedot (HE 23/2020 vp)

- HE (23/2020 vp) on annettu eduskunnalle 19.3.2020
- Valiokuntakäsittely käynnissä: Talousvaliokunta on antanut lausunnon (TaVL14/2020 vp). Perustuslakivaliokunta antaa lausunnon HE:stä ja ympäristövaliokunta mietinnön HE:stä syksyllä 2020.
- HE:ssa esitetty lain soveltamista rakennushankkeeseen, jota koskeva lupahakemus tulee vireille 11 päivänä maaliskuuta 2021 tai sen jälkeen
- https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_23+2020.aspx
- <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM007:00/2019>
- https://www.ym.fi/fi-FI/Maankaytto_ja_rakentaminen/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Maankayton_ja_rakentamisen_valmisteilla_oleva_lainsaadanto/Rakennusten_energiatehokkuusdirektiivin_toimeenpano

Valmisteilla ympäristöministeriön asetus eräiden rakennuksen teknisten järjestelmien energiatehokkuuden vaatimuksista

- Rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmät, paikallinen sähköntuotanto, itsesäätyvät laitteet lämpötilan huonekohtaiseen säätöön
- Jos asennetaan järjestelmä, sen on täytettävä järjestelmän kokonaisenergiatehokkuutta, asianmukaista mitoitusta, oikeaa asentamista, asiamukaista käyttöönottoa ja asianmukaista ohjaamista koskeva vaatimukset
- Sovellettaisiin uuden rakennuksen rakentamiseen, rakennuksen korjaus- ja muutostyöhön sekä rakennuksen käyttötarkoituksen muutoksiin
- Itsesäätyvät laitteet asennettava uudisrakentamisessa sekä kun lämmönkehitin tai lämmönjakokeskus asennetaan, vaihdetaan tai lisätään
- Asetusluonnos ollut lausunnoilla 3.6.-8.7.2020, voimaan syksyllä 2020

EPBD lisätiedot

Maarit Haakana

Ympäristöneuvos, Rakennukset- ja rakentaminen

puh. 050 5940167

maarit.haakana@ym.fi

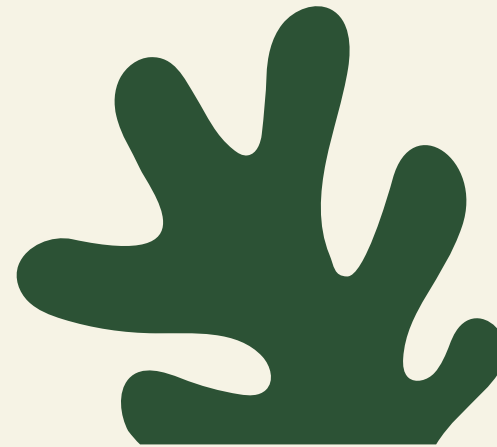

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

Kunta-alan energiatehokkuussopimus KETS 2017–2025 – sitoutumus energiatehokkuuden systemaattiseen edistämiseen kunnassa

Kuntamarkkinat 2020 – Kuntien energia-asiat –
ajankohtaista

Okariina Rauta, Motiva Oy

Twitter @OkariinaRauta

LinkedIn www.linkedin.com/in/okariinarauta

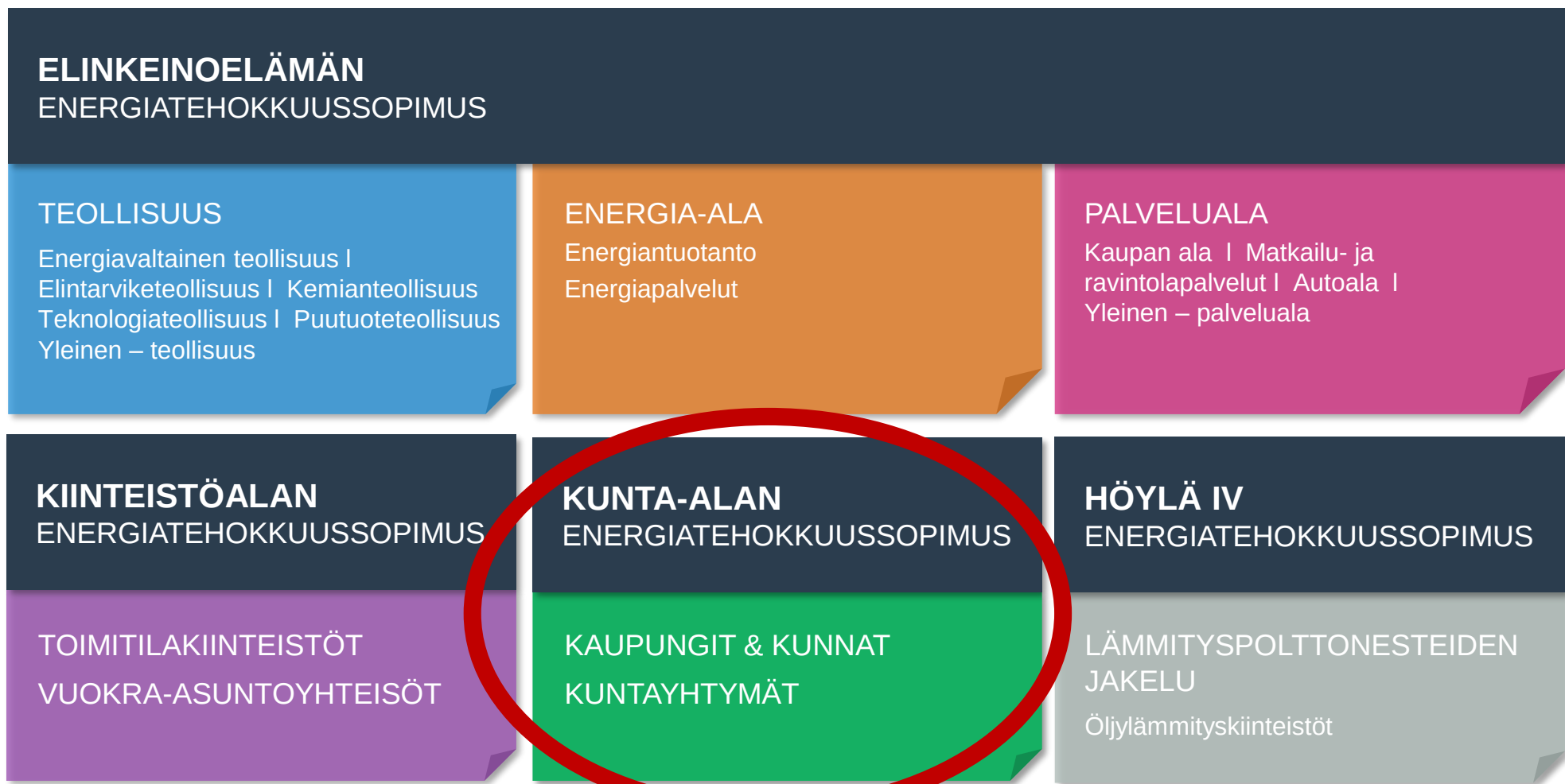

ENERGIATEHOKKUUS-
SOPIMUKSET

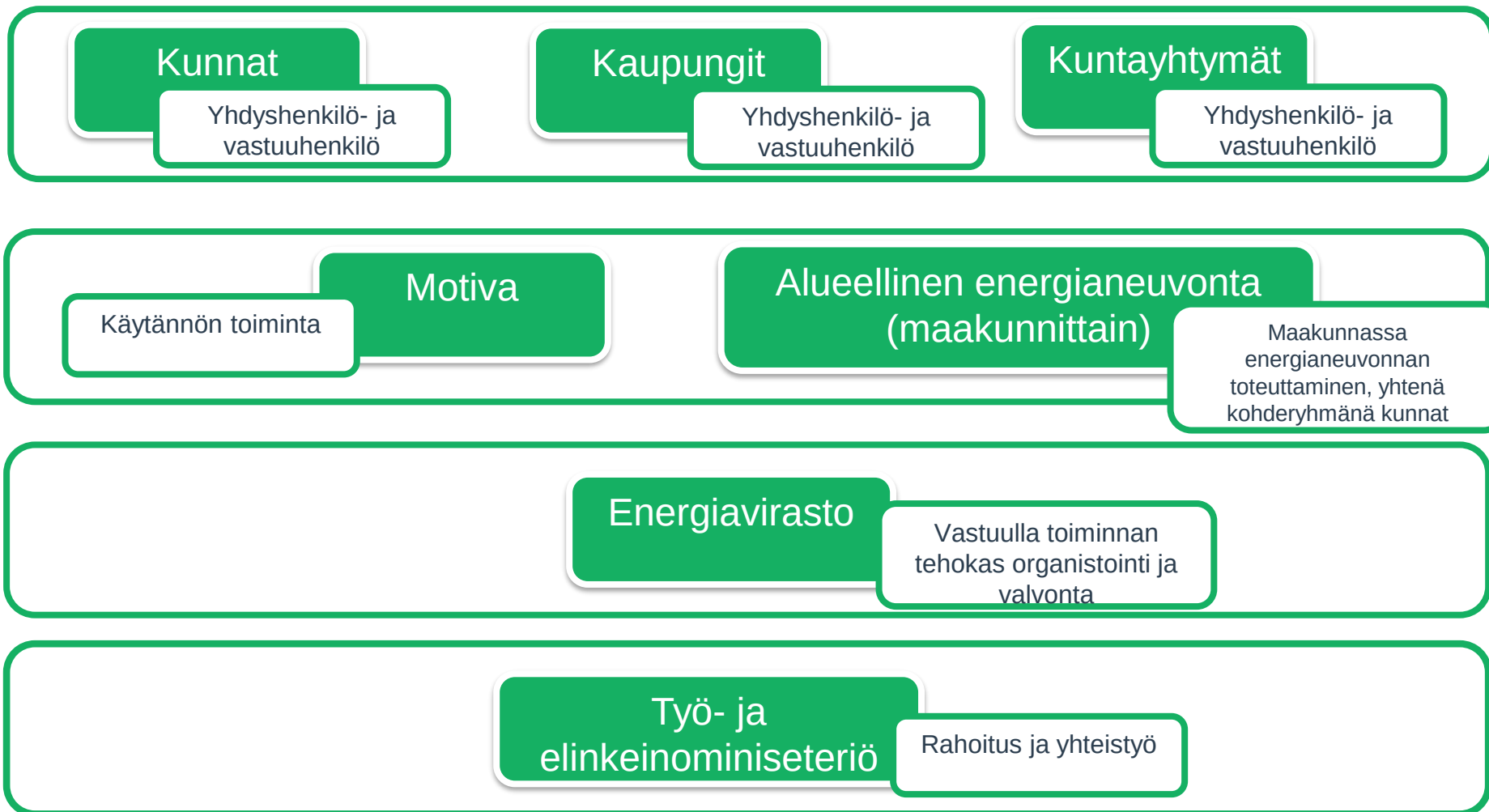
Energiatehokkuusdirektiivi asetti velvoitteen

- Energiatehokkuussopimukset ovat Suomessa ensisijainen keino täyttää EU:n tiukat energiatehokkuusvelvoitteet [Energiatehokkuusdirektiivi \(2012/27/EU\)](#) (EED)
 - Sopimustoiminnan tavoitteena kattaa yli puolet energiatehokkuusdirektiivin toimeenpanokaudella 2014–2020 direktiivin 7 artiklan mukaisesta sitovasta kansallisesta energiansäästötavoitteesta.
- Vapaaehtoinen järjestelmä on vaihtoehto uudelle kansalliselle lainsäädännölle tai muille uusille pakkokeinoille.
- Energiatehokkuusvelvoitteiden toimeenpano onnistuu vapaaehtoisin keinoin vain, jos sopimustoiminta on kattavaa!

Energiatehokkuussopimukset 2017–2025

Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen toimijat

Energiatehokkuussopimuksen hyödyt

Fiksu
energiankäyttö

Edistää **vihreää**
kasvua

Vapaaehtoinen,
ei lakia

Tietoa energian-
käytöstä
esiin

Henkilöstölle
koulutusta

Säästyy **euroja** ja
luonnonvaroja

Ilmastokuorma
pienenee

Myönteinen
julkisuuskuva

Kustannus-
tehokkuus
paranee

Viestintää
energia-
tehokkuudesta
myös
kuntalaisille

Energiakulut
pienenevät

Jatkuva
parantaminen

Tavoitteellista
toimintaa

**Toiminta-
suunnitelma**
on hyvä runko

Raportointi antaa
tilannetietoa
tehokkuudesta

Kannattavuus
kasvaa

Hyödyllinen
toimintatapa

Sitoutuminen
luo pohjan

Hankinnat
energia-
tehokkaiksi

Käyttöön uutta
teknologiaa ja
uusiutuvaa
energiaa

KETSin toteutuminen kunnassa

Liittyjän velvoitteet

Toteutustapa

Toiminnan organisointi	Energiatehokkuusryhmä, energiaryhmä, ilmastoryhmä, kestävän kehityksen ryhmä
Suunnittelu (toimintasuunnitelma)	Systemaattinen toiminta sopimuskauden mittaisena toimintasuunnitelmana; erillisenä dokumenttina tai linkitettynä kunnan muuan energia- ja ilmastotoimintaan
Energiatehokkuuden huomioon ottaminen suunnittelussa ja hankinnoissa	Suositus hyödyntää TEMin ohjetta energiatehokkuuden huomioimisessa; käytännöntyöhön tukea ja apua Motivalta.
Energiatehokkuuden huomioon ottaminen uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelun ohjauksessa	Esimerkiksi uudisrakentamisessa koko elinkaaren osalta energiatehokkuuden huomioiminen sekä kuntien investoinnit ja rahoitusmalit
Uusiutuvan energialähteiden käyttöönotto	Esimerkiksi Uusiutuvan energian kuntakatselmuksen toteuttaminen; sen pohjalta toimenpiteiden toteuttaminen
Energiakatselmusten ja investointien sekä niissä havaittujen toimenpiteiden toteuttaminen	Energiakatselmusten toteuttaminen (huomioi korotetun tuen mahdollisuus!), ESCO-mallin hyödyntäminen, investointien osalta energiatehokkuuden huomioiminen
Kulutusseuranta ja sen hyödyntäminen	Kuntakohtaisesti vaihtelevuutta. Systemaattinen seuranta hyödyntäen toimittajaa tai itse toteutettuna. Osalla ei systemaattista seurantaa.
Koulutus- ja tiedotustoiminta	Kuntaorganisaation sisällä henkilöstölle, tilojen käyttäjille, varhais ja peruskasvatuksen kautta oppilaille sekä kuntalaisille. Kunnittain vaihtelua.
Vuosittainen raportointi	Vuosittainen raportointi; raportoivat asiat sovittu sopimukseen liityttäessä.

Kunta-ala liittyneet 2020

**Kunta-alan
energiatehokkuussopimus (KETS)**
2017-2025 (97 kuntaa)
Päivitetty 2.9.2020

Mukana myös 10 kuntayhtymää:

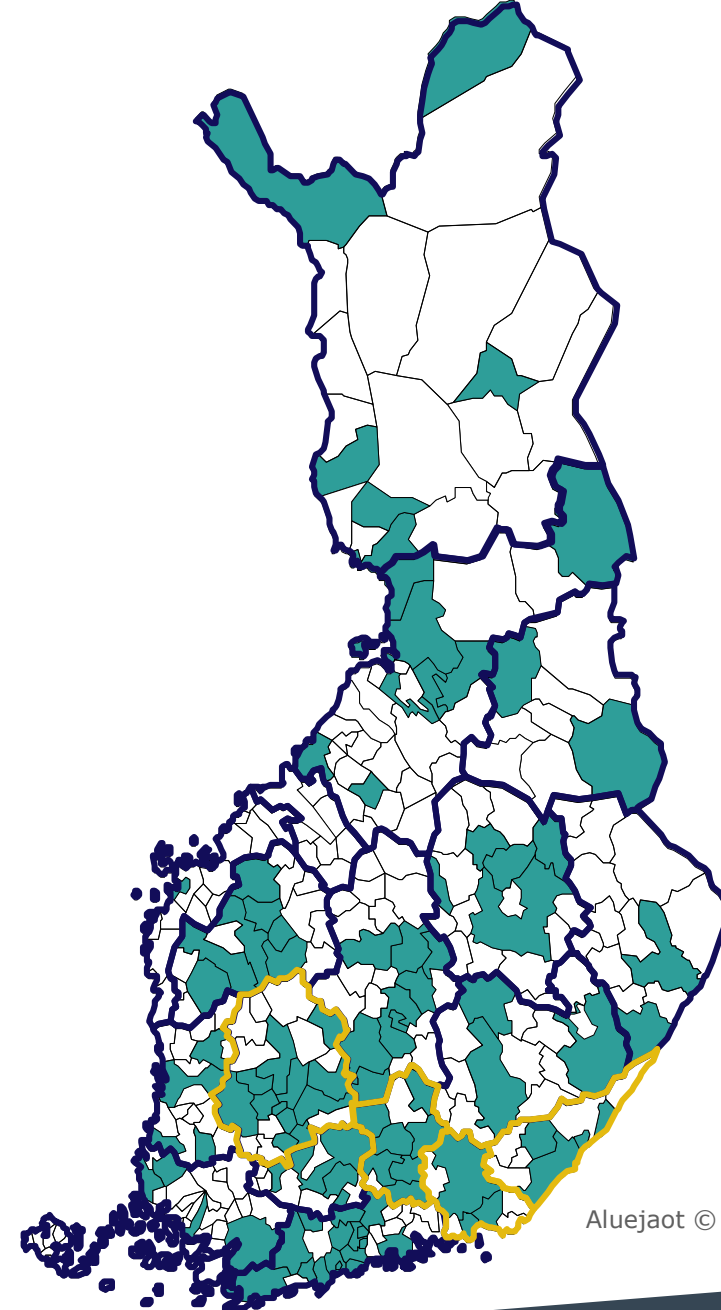
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY
- HUS-kuntayhtymä
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä
- Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri
- Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä
- Koulutuskeskus Salpaus –kuntayhtymä
- Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Lounais-Hämeen Koulutuskuntayhtymä
- Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Maakuntarajat

Hinku-maakunnat

Aluejaot © MML, 2018

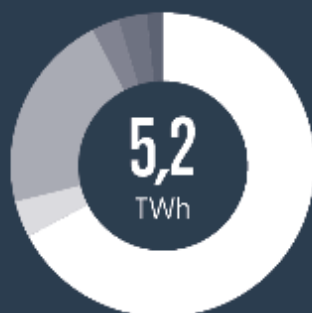

**ENERGIATEHOKKUUS-
SOPIMUKSET**

SUOMALAISET YRITYKSET JA KUNNAT & VASTUULLINEN ENERGIANKÄYTTÖ 2017-2018

490 Yritystä
6 125 Toimipaikkaa
82 Kuntaa/kunta-
yhtymää

ENERGIANSÄÄSTÖ ALOITTAIN

- Energiavaltainen teollisuus 67 %
- Keskisuuri teollisuus 4 %
- Energia-ala 21 %
- Yksityinen palveluala 3 %
- Kiinteistöala 3 %
- Kunta-ala 2 %

7 543

kpl

Toteutettuja
energiatehokkuustoimia

382

milj. €

Investoinnit
energiatehokkuuteen

5,2

TWh

Energiaa säästyy
vuosittain

215

milj. €

Kustannussäästöt
vuosittain

1,2

milj.tonnia

CO₂-päästöjä
vähemmän vuosittain

ENERGIATEHOKKUUS-
SOPIMUKSET

www.energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi

Lisätiedot kootusti

- Kunta-alan energiatehokkuussopimus
 - kysy@energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi
 - ”Usein kysyttyä” kysymykset ja niihin vastaukset: <https://energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi/ukk/>
 - Yhteyshenkilö Motiva: Okariina Rauta, 041 524 7621, okariina.rauta@motiva.fi
 - Yhteyshenkilö Kuntaliitto: Vesa Peltola, 040 568 7145, vesa.peltola@kuntaliitto.fi
 - Energiatehokkuussopimusten seuranta ja raportointi: seuranta-apu@motiva.fi
 - Sopimustoiminnan aineisto ja ohjeet / kunta-ala: <https://energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi/aineistot-ja-ohjeet/kunta-ala/>
 - Sopimustulokset: <https://www.sopimustulokset.fi/tulokset/kunta-alan-energiatehokkuussopimus/>
- ESCO-toimintamalli
 - Yhteyshenkilö Erja Saarivirta: 040 669 4119 , erja.saarivirta@motiva.fi
 - Lisätietoa ESCO-toimintamallista: www.motiva.fi/esco
- Energiakatselmukset
 - Yhteyshenkilö Tomi Kiuru: 050 301 7029, tomi.kiuru@motiva.fi
 - Lisätietoa energiakatselmuksista: https://www.motiva.fi/julkinen_sektori/energiakatselmukset
- Uusiutuvan energian kuntakatselmus
 - Yhteyshenkilö Milja Aarni: 040 824 1711, milja.aarni@motiva.fi
 - Lisätietoa uusiutuvan energian kuntakatselmuksista: www.motiva.fi/kuntakatselmus
- Muuta
 - [Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen 2017-2025 tuloksia \(video\)](#)
 - [Energiatehokkuuden oheishyödyt kunnissa ja kuntayhtymissä \(julkaisu\)](#)
 - Liittyjien tarinoita: <https://energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi/aineistot-ja-ohjeet/kunta-ala/uutiset/>

